

**CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE**

**Bruxelles, 23 septembrie 2011 (28.09)
(OR. en)**

14632/11

ENV	710
POLGEN	140
ENER	300
TRANS	245
MAR	116
RECH	314
COMPET	413
ECOFIN	620
AGRI	624
PECHE	249

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă: Secretar General al Comisiei Europene
semnat de către dl Jordi AYET PUIGARNAU, director

Data primirii: 22 septembrie 2011

Destinatar: Dl Uwe CORSEPIUS, Secretar General al Consiliului Uniunii Europene

Nr. doc. Csie: COM(2011) 571 final

Subiect: Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul
Economic și Social și Comitetul Regiunilor
Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere energetic

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul Comisiei COM(2011) 571 final.

Anexă: COM(2011) 571 final

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.9.2011
COM(2011) 571 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere energetic

{SEC(2011) 1067 final}

{SEC(2011) 1068 final}

CUPRINS

1.	Provocări și oportunități pentru Europa	2
2.	Eficiențizarea Europei din punct de vedere al resurselor	3
3.	Transformarea economiei	4
3.1.	Consumul și producția sustenabile	5
3.2.	Transformarea deșeurilor în resurse	7
3.3.	Sprijinirea cercetării și a inovării	9
3.4.	Subvențiile dăunătoare mediului și stabilirea corectă a prețurilor	10
4.	Capitalul natural și serviciile de ecosistemice	12
4.1.	Servicii ecosistemice	12
4.2.	Biodiversitate	13
4.3.	Minerale și metale	13
4.4.	Apă	14
4.5.	Aer	15
4.6.	Terenuri și soluri	16
4.7.	Resursele marine	17
5.	Sectoare cheie	18
5.1.	Abordarea problemei alimentare	18
5.2.	Îmbunătățirea clădirilor	19
5.3.	Asigurarea mobilității eficiente	21
6.	Guvernanță și monitorizare	21
6.1.	Noi modalități de acțiune privind eficiența resurselor	21
6.2.	Sprijinirea eficienței resurselor la nivel internațional	24
6.3.	Îmbunătățirea beneficiilor provenind din măsurile de mediu ale UE	24
7.	Concluzie	25
Anexă: Utilizarea eficientă a resurselor –Interconexiunile între sectoare și resurse, precum și inițiativele politice ale UE		26

1. PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI PENTRU EUROPA

Timp de multe decenii Europa s-a bucurat de creșterea prosperității și a bunăstării, pe baza utilizării intensive a resurselor. Astăzi însă, se confruntă cu dubla provocare a stimulării creșterii necesare pentru a asigura locurile de muncă și bunăstarea pentru cetățenii săi și cea a asigurării unui viitor sustenabil prin calitatea creșterii. Pentru a aborda aceste provocări și pentru a le transforma în oportunități, economia noastră va avea nevoie de o transformare fundamentală în decursul unei generații – a sistemelor energetic, industrial, agricol, de pescuit și de transporturi, precum și a comportamentului producătorilor și consumatorilor. Pregătirea acestei transformări în timp util și în mod previzibil și controlat ne va permite să dezvoltăm în continuare prosperitatea și bunăstarea, în același timp reducând volumul și impactul utilizării resurselor.

Pe parcursul secolului al XX-lea, consumul mondial de combustibili fosili a crescut de 12 ori, iar extracția de resurse materiale a crescut de 34 de ori. În prezent, în UE se utilizează 16 tone de materiale pe persoană în fiecare an, dintre care 6 tone sunt risipite, jumătate dintre acestea ajungând la depozitele de deșeuri. Tendințele arată, cu toate acestea, că epoca resurselor în cantități suficiente și ieftine a luat sfârșit. Întreprinderile se confruntă cu costuri mai ridicate pentru materiile prime esențiale și minerale, raritatea acestora și volatilitatea prețurilor având efecte negative asupra economiei. Sursele de minereuri, metale și energie, precum și stocurile de pește, lemn, apă, solurile fertile, aerul curat, biomasa, biodiversitatea sunt supuse unor presiuni, la care este supusă și stabilitatea sistemului climatic. În timp ce cererea de alimente, furaje și fibre ar putea crește cu 70% până în 2050, 60% din ecosistemele majore ale lumii care contribuie la producerea acestor resurse sunt deja degradate sau sunt utilizate într-un mod nesustenabil. Dacă vom continua să utilizăm resursele în ritmul actual, până în anul 2050 vom avea nevoie, în total, de echivalentul a mai mult de două planete, iar aspirațiile multora către o calitate mai bună a vieții nu se vor îndeplini.

Sistemul nostru economic încă încurajează utilizarea inefficientă a resurselor prin fixarea prețurilor unora dintre acestea sub costurile reale. Consiliul mondial de afaceri privind dezvoltarea continuă (*World Business Council for Sustainable Development*) estimează că, până în 2050, vom avea nevoie de o creștere de 4- 10 ori a eficienței utilizării resurselor, cu ameliorări semnificative necesare până în 2020. Unele întreprinderi dinamice au recunoscut avantajele unei utilizări mai productive a resurselor, cu toate acestea, multe întreprinderi și consumatori nu au realizat încă amploarea și urgența transformărilor necesare. Promovarea utilizării eficiente a resurselor prezintă multe avantaje economice și ar trebui să contribuie la ameliorarea competitivității și a profitabilității. Prin urmare, aceasta face parte din agenda UE de promovare a competitivității globale. Aceasta contribuie, de asemenea, la asigurarea unei recuperări sustenabile de pe urma crizei economice și poate stimula ocuparea locurilor de muncă.

Transformarea va necesita un cadru politic care să creeze un mediu în care inovarea și utilizarea eficientă a resurselor sunt recompensate, crearea de oportunități economice și îmbunătățirea siguranței surselor de aprovizionare prin reproiectarea de produse, prin gestionarea sustenabilă a resurselor de mediu, printr-un mai amplu proces de reutilizare, reciclare, prin substituie a materialelor și economii de resurse. Decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor și deblocarea acestor noi surse de creștere economică necesită mai multă consecvență și integrare în politicile care ne determină economia și stilurile noastre de viață. Acțiunea privind schimbările climatice a ocupat deja un loc de frunte în procesul de decuplare a creșterii de utilizarea carbonului.

Strategia Europa 2020 și inițiativa emblematică intitulată „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”¹ au plasat UE pe calea acestei transformări. Inițiativa emblematică a solicitat o foaie de parcurs „pentru a defini obiective pe termen mediu și lung și mijloacele necesare pentru realizarea acestora”. Această foaie de parcurs valorifică și completează alte inițiative din cadrul inițiativei emblematică, în special realizările politice în direcția unei economii cu emisii scăzute de carbon și ține seamă de progresul realizat în ceea ce privește Strategia tematică privind utilizarea sustenabilă a resurselor naturale din 2005² și în ceea ce privește Strategia UE de dezvoltarea durabilă. Foaia de parcurs ar trebui, de asemenea, să fie privită în contextul eforturilor la nivel mondial în direcția realizării unei tranziții către o economie ecologică³. Aceasta se bazează în mare măsură pe o serie de surse care nu sunt menționate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta comunicare, inclusiv în raportul Agenției Europene de Mediu privind situația și perspectivele mediului european.

2. EFICIENTIZAREA EUROPEI DIN PUNCT DE VEDERE AL RESURSELOR

Proiectarea foii de parcurs

Viziunea: Până în anul 2050, economia UE se dezvoltă într-un mod care să respecte constrângerile legate de resurse și în cadrul limitelor planetare, contribuind astfel la transformarea economică globală. Economia noastră este competitivă, incluzivă și oferă un nivel de trai ridicat cu un impact asupra mediului mult mai scăzut. Toate resursele sunt gestionate sustenabil, de la materii prime la energie, apă, aer, terenuri și sol. Obiectivele privind schimbările climatice au fost atinse, iar biodiversitatea și serviciile ecosistemice pe care le sprijină au fost protejate, valorizate și restabilite în mod substanțial.

Dezvoltarea bazată pe utilizarea eficientă a resurselor reprezintă calea către această viziune. Ea permite economiei să creeze mai mult cu resurse mai puține, să furnizeze o valoare mai mare cu un input mai redus, să utilizeze resursele într-o manieră sustenabilă, reducând impactul acestora asupra mediului. În practică, aceasta necesită ca toate stocurile de resurse naturale de care beneficiază UE sau din care provin rezervele sale globale să fie în siguranță și gestionate în limitele randamentului maxim sustenabil. Aceasta va necesita, de asemenea, ca nivelul deșeurilor reziduale să fie aproape nul, ecosistemele să fie restabilite, iar riscurile sistemice provenind din mediu la care este expusă economia să fie înțelese și evitate. Va fi necesar un nou val de inovare.

Această foaie de parcurs stabilește etapele care arată ce va fi necesar pentru a ne plasa pe calea unei creșteri economice sustenabile și eficiente din punct de vedere energetic. Fiecare secțiune descrie apoi acțiunile care sunt necesare, pe termen scurt, pentru a începe acest proces.

Această foaie de parcurs oferă un cadru în care se explică modul în care politicile interacționează și se completează reciproc și în care viitoarele acțiuni pot fi concepute și puse în aplicare în mod coerent. Legăturile între sectoare și resursele cheie și inițiativele politice

¹ COM (2011) 21.

² COM (2005) 670.

³ Astfel cum este invocată, de exemplu, în cadrul Strategiei pentru o creștere economică ecologică a OCDE și al Raportului UNEP privind economia ecologică, precum și lucrările Agenției Europene de Mediu.

aferente ale UE sunt descrise în tabelul din anexă. Vor fi realizate evaluări de impact pentru toate acțiunile semnificative și orice obiective potențiale înaintea prezentării unor propuneri detaliate⁴.

Înregistrarea și măsurarea progreselor

Vor fi necesari indicatori robuști și ușor de înțeles, pentru a măsura progresul în îmbunătățirea eficienței resurselor.

Această foaie de parcurs propune o nouă cale de acțiune privind eficiența resurselor, cu un proces care să implice toate părțile interesate importante, pentru a discuta și conveni asupra indicatorilor și obiectivelor respective până la sfârșitul anului 2013. Precizări suplimentare privind acest proces se găsesc la capitolul 6.

Pentru a lansa acest proces, vor fi stabilite provizoriu două niveluri de indicatori⁵:

- (1) un indicator principal provizoriu - „productivitatea resurselor” - pentru măsurarea obiectivului principal al acestei foi de parcurs, de îmbunătățire a performanței economice și diminuare a presiunii asupra resurselor naturale;
- (2) o serie de indicatori complementari privind principalele resurse naturale, cum ar fi apa, solul, materiile și carbonul, care va avea ca scop indicarea consumului global al acestor resurse la nivelul UE.

Depășirea obstacolelor

UE și statele sale membre ar trebui să depună toate eforturile pentru a elimina obstacolele care frânează eficiența utilizării resurselor și, astfel, să creeze o serie de stimulente pentru deciziile privind producția și consumul. Aceasta va presupune:

- abordarea piețelor și a prețurilor, a impozitelor și subvențiilor care nu reflectă costurile reale ale utilizării resurselor și blochează economia pe o traiectorie nesustenabilă;
- încurajarea gândirii inovatoare pe termen lung în domeniul afacerilor, financiar și politic, care să conducă la asimilarea de noi practici sustenabile și stimularea progreselor în inovare și la elaborarea unui cadru de reglementare progresist;
- cercetări care să compenseze lacunele din aptitudinile și competențele noastre și să asigure informații și formare adecvate;
- abordarea preocupărilor privind competitivitatea la nivel internațional și încercarea de a obține un consens cu partenerii internaționali în privința urmării unei direcții similare.

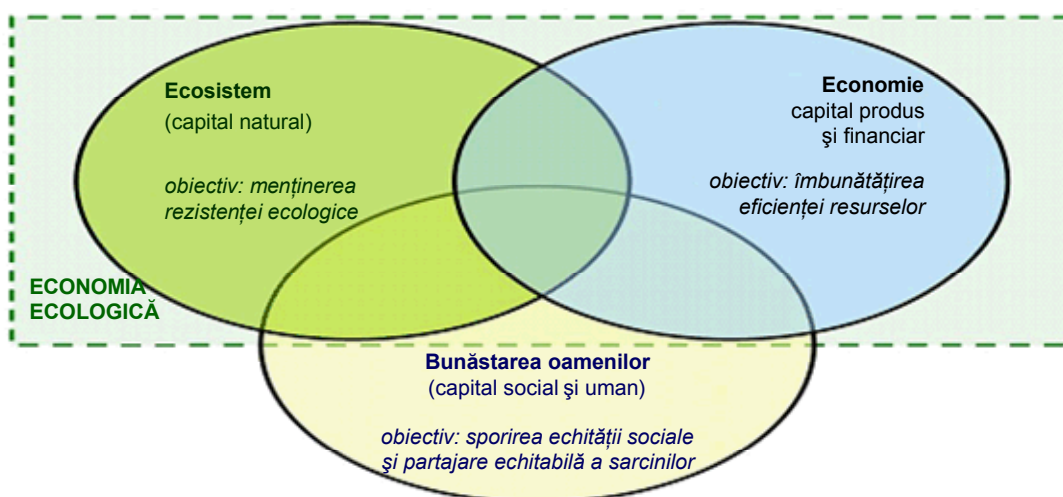
3. TRANSFORMAREA ECONOMIEI

Transformarea economiei și plasarea acesteia pe o traiectorie eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor va aduce o creștere a competitivității și noi surse de creștere și de locuri de muncă prin reducerea costurilor generată de eficientizarea utilizării resurselor, comercializarea inovărilor și o mai bună gestionare a resurselor pe durata întregului lor ciclu

⁴ http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm

⁵ Astfel cum sunt stabiliți în documentul de însoțire COM(2011) 571.

de viață. Pentru aceasta, este necesar ca politicile să recunoască interdependențele dintre economie, bunăstare și capitalul natural și să caute să elimine obstacolele în calea unei utilizări mai eficiente a resurselor, concomitent cu asigurarea unei baze corecte, flexibile, previzibile și coerente pentru funcționarea întreprinderilor.

Sursă: Agenția Europeană de Mediu

3.1. Consumul și producția sustenabile

3.1.1. Ameliorarea produselor și modificarea modelelor de consum

Modificarea modelelor de consum ale cumpărătorilor privați și publici va contribui la utilizarea eficientă a resurselor și ar putea, de asemenea, genera frecvent economii de costuri nete directe. La rândul lor, acestea pot contribui la creșterea cererii de produse și servicii mai eficiente din punct de vedere al resurselor. Sunt necesare informații exacte, bazate pe impactul ciclurilor de viață și pe costurile de utilizare a resurselor, pentru a orienta luarea de decizii în domeniul consumului. Consumatorii pot face economii de costuri prin evitarea risipei, și prin cumpărarea de produse care să poată fi ușor reparate sau reciclate. Noi modele antreprenoriale, atunci când produsele sunt închiriate mai degrabă decât cumpărate, pot satisface nevoile consumatorilor, cu utilizarea de mai puține resurse pe durata ciclului de viață.

Piața internă și instrumentele bazate pe piață au un rol important în stabilirea cadrului care să permită piețelor să recompenseze produsele mai ecologice pe piață. O abordare care să utilizeze atât măsuri voluntare, cât și obligatorii, precum cele din cadrul inițiativelor UE privind piețele-pilot și din Directiva privind proiectarea ecologică, ar trebui să fie luată în considerare pentru o gamă mai largă de produse și servicii și să includă criterii mai relevante privind resursele.

Cu toate acestea, s-a constatat că, în unele cazuri, economiile de costuri realizate prin îmbunătățirea eficienței unei tehnologii, pot determina oamenii să consume mai mult. Acest fenomen, cunoscut sub numele de „efect de recul” trebuie să fie anticipat și luat în considerare în elaborarea politicii și stabilirea obiectivelor.

Etapa: Până în 2020, cetățenii și autoritățile publice sunt încurajate în mod corespunzător să aleagă produsele și serviciile cele mai eficiente din punct de vedere al resurselor, prin tarife corespunzătoare și informații de mediu clare. Opțiunile de cumpărare ale acestora

vor stimula întreprinderile să inoveze și să furnizeze bunuri și servicii mai eficiente din punct de vedere al resurselor. Sunt stabilite standarde minime de performanță în domeniul mediului pentru a elimina produsele cel mai puțin eficiente din punct de vedere al resurselor și cele mai poluante de pe piață. Cererea consumatorilor pentru produse și servicii mai sustenabile este ridicată.

3.1.2. Promovarea producției eficiente

Europa înregistrează cel mai mare volum de importuri nete de resurse pe persoană și economia sa deschisă depinde în mare măsură de importurile de materie primă și energie. Accesul sigur la resurse a devenit un aspect economic strategic tot mai important, în timp ce impacturile negative posibile sociale și de mediu asupra țărilor terțe constituie o preocupare suplimentară. În 2007, volumul total de materii utilizate în mod direct în economia UE a fost de peste 8 miliarde de tone. Am putea reduce acest volum, concomitent cu creșterea producției și a competitivității⁶. În plus, îmbunătățirea reutilizării materiilor prime printr-o mai mare „simbioză industrială” (în care reziduurile provenind de la unele societăți sunt utilizate ca o resursă pentru altele) pe tot cuprinsul UE ar putea economisi 1,4 miliarde de euro pe an și genera 1,6 miliarde de euro din vânzări⁷.

Deși multe întreprinderi au luat deja măsuri pentru a-și îmbunătăți eficiența resurselor, rămân multe îmbunătățiri care pot fi introduse. Acest lucru este valabil în special pentru domeniile conexe, de exemplu în cazul în care eficiența energetică sau a utilizării apei nu este în centrul activității întreprinderii. Multe dintre acestea nu pot economisi în cazul utilizării pe termen mai lung a resurselor, din cauza unui orizont pe termen scurt încurajat de practicile actuale de raportare a întreprinderilor. Societățile care încep deja să investească în eficiența resurselor trebuie să beneficieze de progresele înregistrate în domeniul cunoașterii și inovării.

Schimbul de informații cu privire la căile de urmat către atingerea obiectivelor de eficiență a resurselor între parteneri în cadrul lanțurilor de valori și între sectoare, inclusiv IMM-uri, pot împiedica risipa, pot încuraja inovația și pot crea noi piețe.

Evitarea, în măsura în care este posibil, a utilizării de produse chimice periculoase și promovarea chimiei ecologice pot contribui la protejarea unor resurse esențiale precum solul și apa și pot contribui la îmbunătățirea siguranței și a facilității și costurilor de reutilizare a altor resurse, cum ar fi materiile prime. Abordarea gestionării substanțelor chimice, promovată prin implementarea completă a REACH va contribui la identificarea posibilităților de substituție a substanțelor chimice periculoase cu alternative mai sigure și viabile din punct de vedere economic și tehnologic.

Etapă: Până în 2020 intră în vigoare stimulentele politice și de piață care recompensează investițiile de afaceri în domeniul eficienței. Aceste stimulente au încurajat noi inovații în domeniul metodelor de producție care permit o utilizare mai eficientă a resurselor și care sunt utilizate pe scară largă. Toate societățile și investitorii lor pot să măsoare și să evalueze comparativ eficiența resurselor utilizate pe durata ciclului de viață. Creșterea economică și

⁶ Un studiu sugerează că, în Germania, rentabilitatea eficienței resurselor în procesul de fabricație ar putea genera economii de costuri între 20% și 30% și până la 1 milion de locuri de muncă în țară. Un alt studiu recent estimează la 23 miliarde GBP economiile pe care întreprinderile din Regatul Unit le-ar putea face prin luarea de măsuri de utilizare eficientă a resurselor cu costuri scăzute sau absente.

⁷ Pentru detalii, a se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei.

bunăstarea sunt decuplate de inputul de resurse furnizate și provin în principal din creșterea valorii produselor și a serviciilor asociate.

Pentru a promova în continuare producția și consumul sustenabile, Comisia:

- va consolida cerințele privind achizițiile publice ecologice (APE) în cazul produselor cu un impact semnificativ asupra mediului; va evalua cazurile în care APE ar putea fi legat de proiecte finanțate de UE; și va promova achizițiile publice comune și rețelele de responsabilități cu achizițiile publice în sprijinul APE (în 2012);
- va stabili o abordare metodologică comună pentru a permite statelor membre și sectorului privat să evalueze, să afișeze și să examineze comparativ performanța de mediu a produselor, serviciilor și societăților, pe baza unei evaluări complete a impactului asupra mediului pe toată durata ciclului de viață („amprenta ecologică”) (în 2012);
- va aborda chestiunea amprentei ecologice a produselor, pe baza unei evaluări care va fi emisă în 2012 și ca urmare a consultării părților interesate, inclusiv prin stabilirea de condiții în conformitate cu Directiva privind proiectarea ecologică, pentru a spori eficiența resurselor materiale (de exemplu, capacitatea de reutilizare/recuperare/reciclare, conținutul de material reciclat, sustenabilitate) și prin extinderea sferei de aplicare a directivei privind proiectarea ecologică la produsele fără impact energetic (în 2012);
- va asigura o mai bună înțelegere a comportamentului consumatorilor, va oferi informații mai bune privind amprenta ecologică a produselor, va lua măsuri de prevenire a utilizării de declarații înșelătoare și de ameliorare a sistemelor de etichetare ecologică (în 2012);
- va sprijini crearea de rețele și schimbul de cele mai bune practici între agențiile care rulează sisteme privind eficiența resurselor pentru IMM-uri (continuu).

Statele membre, împreună cu Comisia, trebuie să analizeze, începând cu 2012:

- opțiunile de creștere a beneficiilor de piață pentru produsele cu adevărat ecologice;
- măsurile de extindere a responsabilității producătorilor pentru durata ciclului complet de viață al produselor pe care le produc (inclusiv prin noi modele de afaceri, prin intermediul unor orientări privind sistemele de preluare și reciclare și prin sprijinirea serviciilor de reparații);
- acțiunile în vederea optimizării eficienței resurselor în cazul ambalajelor.

Statele membre trebuie:

- să pună în aplicare stimulente care să încurajeze o mare majoritate a întreprinderilor să măsoare, să standardizeze și să îmbunătățească eficiența resurselor în mod sistematic (continuu);
- să ajute întreprinderile să colaboreze pentru a asigura o utilizare optimă a deșeurilor și subproduselor pe care le produc (de exemplu, prin exploatarea simbiozei industriale) (continuu);
- să se asigure că IMM-urile au la dispoziție servicii de consiliere și sprijin pentru a le ajuta să identifice și să-și îmbunătățească eficiența resurselor și utilizarea sustenabilă a materiilor prime (continuu);
- să conlucreze cu Comisia pentru a se asigura că, până în 2020, toate substanțele extrem de preocupante relevante sunt introduse pe lista substanțelor candidate REACH (continuu).

3.2. Transformarea deșeurilor în resurse

În fiecare an, numai în Uniunea Europeană aruncăm 2,7 miliarde de tone de deșeuri – din care 98 milioane de tone sunt deșeuri periculoase. În medie, numai 40% din volumul total de deșeuri solide se reutilizează sau se reciclează, restul ajungând la depozitele de deșeuri sau

fiind incinerate. Volumul total de deșuri generate în UE este stabil, cu toate acestea, anumite fluxuri de deșuri precum cele din sectoarele de construcții și demolări, nămolul de epurare și deșeurile marine sunt încă în creștere. Se estimează că volumul de deșuri de echipamente electrice și electronice va crește cu aproximativ 11% între 2008 și 2014.

În unele state membre mai mult de 80% din deșuri sunt reciclate, indicând posibilitățile de utilizare a deșeurilor ca una dintre resursele principale ale UE. Îmbunătățirea gestionării deșeurilor îmbunătățește utilizarea resurselor și poate deschide noi piețe și crea locuri de muncă și, în același timp, poate să încurajeze dependența mai redusă de importurile de materii prime și impactul mai redus asupra mediului.

Dacă un tip de deșeu este pe cale de a deveni o resursă care să fie reintrodusă în economie ca materie primă, atunci trebuie să se acorde o prioritate mai ridicată reutilizării și reciclării. O combinație de politici va contribui la crearea unei economii complete de reciclare, cum ar fi proiectarea de produse care integrează o abordare bazată pe ciclul de viață, promovând cooperarea tuturor actorilor de pe piață de-a lungul lanțului valoric, procese de colectare mai bune, un cadru de reglementare adecvat, stimulente pentru prevenirea și reciclarea deșeurilor, precum și investiții publice în instalații moderne pentru tratarea deșeurilor și reciclare de înaltă calitate.

Etapa: Până în 2020, deșeurile sunt gestionate ca resurse. Deșeurile generate pe cap de locuitor sunt în declin absolut. Reciclarea și reutilizarea deșeurilor sunt opțiuni atractive din punct de vedere economic, pentru actorii publici și privați din cauza colectării separate pe scară largă și a dezvoltării unor piețe funcționale pentru materiile prime secundare. Mai multe materiale, inclusiv materialele care au un impact semnificativ asupra mediului și materiile prime critice, sunt reciclate. Legislația privind deșeurile este integral pusă în aplicare. Transporturile ilegale de deșuri au fost eradicate. Recuperarea energiei este limitată la materialele nereciclabile, depozitarea deșeurilor la gropile de gunoi este practic eliminată și reciclarea de înaltă calitate este asigurată.

Comisia:

- va stimula piața de materiale secundare și cererea de materiale reciclate prin stimulente economice și elaborarea de criterii privind încetarea statutului de deșeu (în 2013/2014);
- va revizui actualele obiective privind prevenirea, reutilizarea, reciclarea și evitarea descărcării deșeurilor la depozite, pentru a se îndrepta către o economie bazată pe reutilizare și reciclare, cu un nivel al deșeurilor reziduale aproape nul (în 2014);
- va evalua introducerea unor cote minime de material reciclat, a criteriilor de sustenabilitate și de reutilizare și de extindere a responsabilității producătorului pentru principalele produse (în 2012);
- va evalua domeniile în care legislația privind diferitele fluxuri de deșuri ar putea fi aliniată în vederea îmbunătățirii coerenței (în 2013/2014);
- va continua să concluzeze cu partenerii din cadrul UE și internaționali în vederea eradicării transporturilor ilegale de deșuri, cu un accent special pe deșeurile periculoase;
- se va asigura că finanțarea din fonduri publice de la bugetul UE acordă prioritate activităților aflate pe o poziție superioară în ierarhia deșeurilor, astfel cum este definit în Directiva-cadru privind deșeurile (de exemplu, prioritate pentru instalațiile de reciclare în defavoarea eliminării deșeurilor) (în 2012/2013);

- va facilita schimbul de bune practici privind colectarea și tratarea deșeurilor între statele membre și va elabora măsuri pentru a combate mai eficient încălcările normelor UE privind deșeurile (în 2013/2014).

Statele membre trebuie:

- să asigure punerea integrală în aplicare a *acquis*-ului în domeniul deșeurilor, inclusiv a obiectivelor minime prin intermediul strategiilor naționale de prevenire și gestionare a deșeurilor (continuu).

3.3. Sprijinirea cercetării și a inovării

Tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon va impune inovări semnificative, de la mici schimbări treptate la progrese tehnologice majore.

În același timp, avem nevoie de o bază de cunoștințe mai cuprinzătoare și credibilă cu privire la modul în care reacționează diversele sisteme naturale la presiunile exercitate asupra lor. Cercetarea de bază și aplicată ar trebui să identifice provocările și să orienteze acțiunile, inclusiv cercetarea în domeniul științelor sociale pentru a dezvolta o mai bună înțelegere a comportamentului.

Pentru a declanșa acest progres în cercetare și inovare, trebuie să fie în vigoare stimulentele adecvate pentru ca sectorul privat să investească mai mult în cercetare și inovare privind eficientizarea utilizării resurselor. Măsurile bazate pe cerere vor contribui la crearea de stimulente pentru inovare ecologică prin crearea de piețe. Condițiile-cadru clare sunt necesare pentru creșterea gradului de siguranță a investitorilor și accesul mai bun la finanțare pentru întreprinderile care realizează investiții ecologice care sunt considerate mai riscante care au perioade de amortizare sau mai lungi.

Etapă: Până în 2020, descoperirile științifice și eforturile de inovare susținute au îmbunătățit simțitor modul în care înțelegem, gestionăm, reducem utilizarea, refolosim, reciclăm, substituim, protejăm și valorizăm resursele. Acest lucru a fost posibil datorită creșterii substanțiale a investițiilor, a coerenței în abordarea provocărilor societale ale eficienței resurselor, datorită schimbărilor climatice și rezilienței mediului, precum și datorită câștigurilor provenite din specializarea inteligentă și colaborarea mai intensă în cadrul Spațiului de Cercetare European.

Statele membre, împreună cu Comisia:

- vor stabili un cadru adecvat și o serie de stimulente pentru a încuraja investițiile private în acțiuni de cercetare și inovare pentru utilizarea eficientă a resurselor (continuu).

Comisia:

- va elabora „parteneriatele pentru inovare” pentru îndeplinirea obiectivelor de eficientizare a utilizării resurselor, de exemplu, în ceea ce privește resursele de apă, materiile prime și agricultura sustenabilă și productivă) (începând cu 2011);
- Va elabora inițiative tehnologice comune sau alte forme de parteneriate publice-private, precum și inițiative de planificare comune care să canalizeze eforturile naționale de cercetare în domeniile eficienței resurselor (continuu);
- va combate obstacolele în calea ecoinovării (în 2011);

- va concentra finanțarea pentru cercetare a UE (Orizont 2020 UE) pentru obiectivele privind eficiența resurselor, sprijinind soluții inovatoare pentru: energie sustenabilă, transport și construcții; gestionarea resurselor naturale; conservarea serviciilor ecosistemice și a biodiversității; agricultură eficientă din punct de vedere al resurselor și o mai amplă dezvoltare a bioeconomiei; extracție ecologică a materiilor prime; reciclare, reutilizare, substituie a materialelor rare sau cu impact asupra mediului, design mai inteligent, chimie ecologică și materiale plastice biodegradabile, cu impact mai redus.

Statele membre trebuie:

- să concentreze finanțarea publică a activităților de cercetare pe obiectivele privind eficiența resurselor esențiale (continuu).

3.4. Subvențiile dăunătoare mediului și stabilirea corectă a prețurilor

Prețurile pieței constituie principala cale de orientare pentru opțiunile de cumpărare și deciziile de investiții, dar acestea nu reflectă, în mod necesar, costurile reale ale utilizării resurselor și impactul acestora asupra mediului. În plus, prețurile pot fi denaturate în mod deliberat prin subvențiile dăunătoare mediului (EHS) de către autoritățile publice care conferă un avantaj anumitor utilizatori, consumatori sau producători, în vederea completării veniturilor sau pentru reducerea costurilor acestora, dar în acest sens, discriminează bunele practici de mediu⁸.

3.4.1. Eliminarea treptată a subvențiilor ineficiente

Amploarea subvențiilor care pot avea efecte potențial negative asupra mediului, în special în ceea ce privește combustibilii fosili, transporturi și apă, este estimată la o valoare globală totală de 1 000 de miliarde de dolari pe an. EHS duce la niveluri mai mari de deșeurii, emisii, extracție a resurselor, sau la impacturi negative asupra biodiversității. Acestea pot promova practicile ineficiente și împiedică întreprinderile să investească în tehnologii ecologice. Aceste subvenții iau diferite forme, reducerile sau scutiile fiscale fiind un astfel de exemplu.

Renunțarea la EHS poate oferi beneficii economice, sociale și de mediu și permite o mai bună competitivitate. În Analiza anuală a creșterii din 2011⁹, statele membre au fost deja invitate să elimine EHS, în vederea consolidării bugetare. În procesul de eliminare a EHS, trebuie avut în vedere faptul că pot fi necesare metode alternative de diminuare a efectelor pentru sectoarele economice, regiunile sau lucrătorii afectați, sau pentru soluționarea problemei penuriei energetice, precum și a posibilei delocalizări a producției către alte țări.

Etapa: Până în 2020 EHS vor fi eliminate treptat, ținând seama de impactul asupra persoanelor nevoiașe.

3.4.2. Stabilirea corectă a prețurilor și reorientarea sarcinii de impozitare

Piața oferă deja semnale privind penuria anumitor resurse prin creșteri de prețuri, iar întreprinderile se confruntă tot mai mult cu necesitatea urgentă de a se adapta pentru a-și păstra competitivitatea, în special în contextul internațional. Cu toate acestea, costul externalităților rămâne în continuare o problemă nesoluționată, și pentru un număr de resurse

⁸ OCDE, subvențiile dăunătoare mediului: provocări pentru reformă, 2005

⁹ COM(2011) 11 final.

astfel de semnale pot să apară prea târziu pentru a preveni exploatarea nesustenabilă. Incidența generală a taxelor are adesea impact asupra prețurilor în moduri care favorizează mai degrabă utilizarea resurselor decât creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în economie.

Instrumentele bazate pe mecanismele pieței au un rol important de jucat în corectarea disfuncționalităților pieței – de exemplu, prin introducerea de taxe de mediu, taxe, sisteme de certificate comercializabile, stimulente fiscale pentru consum mai ecologic sau alte instrumente. Noile politici ar trebui să alinieze prețurile resurselor care nu sunt evaluate în mod corespunzător pe piață, cum ar fi aerul curat, apa, ecosistemele, biodiversitatea și resursele marine. Acestea ar trebui să facă parte dintr-o abordare mai vastă care implică reglementarea, de exemplu, în cazul în care resursele sunt bunuri comune.

Transferul fiscalității din domeniul muncii pentru a stimula ocuparea forței de muncă și creșterea economică este subliniată deja în analiza anuală de creștere pentru 2011¹⁰ și în concluziile Consiliului European din martie 2011¹¹. Reformele fiscale „ecologice”, care constau în creșterea ponderii taxelor de mediu reducând, în același timp, altele, au un rol de jucat în acest context. Taxele de mediu pot, de asemenea, să armonizeze eforturile de consolidare fiscală, facilitând restructurarea către o economie mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor. Cu toate acestea, ponderea medie a taxelor de mediu din totalul veniturilor fiscale în UE a fost în general în scădere începând din 1999, atingând un nivel de 6,3% în 2009¹².

Unele state membre au atins, prin diferite stadii ale reformelor impozitării de mediu, o pondere a taxelor de mediu de peste 10% din totalul taxelor colectate, păstrând în același timp veniturile fiscale și ameliorând competitivitatea și eficiența energetică. Aceasta demonstrează faptul că transferarea impozitării către activitățile care afectează mediul este posibilă, dacă există un cadru economic solid. Cu toate acestea, pentru a măsura mai eficient schimbarea semnalelor privind prețurile, necesară pentru a încuraja investiții mai mari în utilizarea eficientă a resurselor, ar putea fi necesar un indicator suplimentar, ca de exemplu rata efectivă a taxei pentru poluarea mediului sau utilizarea resurselor.

Etapa: Până în 2020 un transfer major de la impozitarea muncii la taxele de mediu, inclusiv prin ajustări regulate ale ratelor reale, va duce la o creștere substanțială a ponderii taxelor de mediu în veniturile publice, în conformitate cu cele mai bune practici din statele membre.

În vederea soluționării problemelor legate de subvențiile dăunătoare mediului și a asigurării unor semnale de prețuri mai corecte, Comisia:

- va monitoriza, prin intermediul acțiunilor statelor membre ca urmare a Semestrului european, aplicarea recomandărilor specifice fiecărei țări privind reforma fiscală care favorizează o trecere de la fiscalitatea în domeniul muncii la cea în domeniul impactului asupra mediului și eliminarea treptată a subvențiilor dăunătoare mediului începând din 2012;
- va promova schimbul periodic de bune practici și evaluări *inter pares* privind reforma EHS și a instrumentelor bazate pe piață între statele membre, în special în

¹⁰ COM(2011) 11 final.

¹¹ EUCO 10/1/11 REV1.

¹² Tendințele impozitării în Uniunea Europeană, Uniunea Europeană 2011.

cadrul Forumului privind instrumentele bazate pe piață și a grupului de politică fiscală (continuu);

- va evalua modul în care a fost implementat ajutorul de stat pentru măsurile menite să sporească eficiența resurselor și în ce măsură obiectivele privind eficiența resurselor ar trebui consolidate cu ocazia revizuirilor orientărilor relevante în materie de ajutoare de stat, în 2013;
- va continua eforturile pentru îmbunătățirea indicatorilor privind utilizarea taxelor privind poluarea și resursele.

Statele membre trebuie:

- să identifice cele mai importante EHS în conformitate cu metodologiile stabilite (până în 2012);
- să elaboreze planuri și calendare de eliminare treptată a EHS și să raporteze în legătură cu acestea ca parte a programelor lor naționale de reformă (până în 2012/2013);
- să transfere fiscalitatea din domeniul muncii către impactul asupra mediului (continuu);
- să își revizuiască politicile fiscale și instrumentele în vederea sprijinirii eficienței resurselor într-un mod mai eficient și, în acest context, să reflecteze asupra stimulentele pentru sprijinirea alegerilor consumatorilor și acțiunilor producătorilor în favoarea utilizării eficiente a resurselor (până în 2013).

4. CAPITALUL NATURAL ȘI SERVICIILE DE ECOSISTEMICE

4.1. *Servicii ecosistemice*

Prosperitatea și bunăstarea noastră economică depind de capitalul nostru natural, inclusiv ecosistemele care ne asigură un flux de bunuri și servicii esențiale - de la sol fertil la terenuri și mări productive, de la apă dulce și aer curat la polenizare, combaterea inundațiilor și reglare a climei. Multe dintre aceste servicii ecosistemice sunt utilizate ca și cum ar fi nelimitate. Acestea sunt considerate produse „gratuite”, valoarea lor economică nu este contabilizată în mod adecvat pe piață și, prin urmare, acestea sunt în continuare sărăcite sau poluate, amenințând sustenabilitatea și capacitatea de adaptare la șocuri de mediu.

60% din serviciile ecosistemice ale Terrei s-au degradat în ultimii 50 de ani. În UE, 88% din stocurile de pește sunt exploatate peste limitele randamentului maxim sustenabil și numai 11% din ecosistemele protejate sunt într-o stare favorabilă.

Asigurarea unei aprovizionări pe termen lung cu bunuri și servicii ecosistemice esențiale necesită valorizarea corectă a capitalului nostru natural. Investițiile în capitalul natural – cum ar fi infrastructura ecologică – oferă adesea un randament mai ridicat decât alternativele construite sau fabricate, cu costuri inițiale reduse.

Etapa: Până în 2020, capitalul natural și serviciile ecosistemice vor fi valorizate și luate în seamă în mod corect de autoritățile publice și întreprinderi.

Comisia:

- promovează utilizarea de instrumente de piață și financiare inovatoare și explorează potențialele acestora pe scară mai largă, inclusiv o posibilă instituire a unui mecanism de finanțare a biodiversității și plăți pentru serviciile ecosistemice, pentru

a răspunde provocărilor cu care se confruntă serviciile ecosistemice și biodiversitatea la nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional, în special în colaborare cu Banca Europeană de Investiții și prin intermediul parteneriatelor publice-private (continuu);

- prezintă propuneri pentru a încuraja investițiile în capitalul natural, valorificarea pe deplin a potențialului de creștere și de inovare a infrastructurii ecologice și a „economiei de restaurare”, prin intermediul unei comunicări privind infrastructura ecologică (în 2012) și a inițiativei „fără pierderi nete” (în 2015).

Statele membre și Comisia trebuie:

- să evalueze starea ecosistemelor și a serviciilor acestora (până în 2014);
- să evalueze valoarea lor economică și să promoveze integrarea acestor valori în sistemele de contabilitate și raportare la nivelul UE și la nivel național (continuu);
- să conlucreze cu principalele părți interesate pentru a încuraja întreprinderile să își evalueze dependența de serviciile ecosistemice, pornind de la Platforma UE pentru mediul de afaceri și biodiversitate (continuu).

4.2. Biodiversitate

Biodiversitatea stă la baza multora dintre ecosistemele noastre și este vitală pentru rezistența acestora. Pierderea sa poate slăbi un ecosistem, compromițând furnizarea de servicii ecosistemice și făcându-l mai vulnerabil la șocuri de mediu. Restaurarea ecosistemelor degradate este costisitoare și, în unele cazuri, schimbarea poate deveni ireversibilă.

S-a estimat că până în 2050, oportunitățile de afaceri la nivel mondial care depind de biodiversitate și de serviciile ecosistemice la baza cărora stă aceasta, ar avea o valoare între 800-2 300 miliarde de dolari pe an. Cu toate acestea, în practică, la nivel operațional, valoarea biodiversității abia începe să fie luată în considerare în procesul de luare a deciziilor. Dacă se dorește ca biodiversitatea să fie păstrată, aceasta trebuie să devină o practică curentă.

Noua strategie 2020 a UE în privința biodiversității stabilește principalele instrumente politice pentru a realiza acest obiectiv și pentru inversarea tendințelor de diminuare a biodiversității pe care le-am observat de-a lungul ultimelor generații.

Etapă: Până în 2020, pierderea biodiversității în UE și degradarea serviciilor ecosistemice vor fi oprite și, în măsura în care acest lucru este realizabil, biodiversitatea va fi restabilită.

Comisia:

- își amplifică considerabil eforturile de a integra protejarea biodiversității și acțiunile de protejare a ecosistemului în alte politici comunitare, cu un accent special pe agricultură și pescuit (continuu).

Statele membre și Comisia:

- vor conlucra în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei pentru biodiversitate prin integrarea valorii serviciilor ecosistemice în elaborarea politicilor (continuu).

4.3. Minerale și metale

Îmbunătățirea eficienței resurselor naturale precum metalele și mineralele este un aspect esențial din punct de vedere al eficienței resurselor. Riscurile specifice ale acestora, inclusiv

siguranța furnizării, sunt abordate în Inițiativa privind materiile prime, precum și în cadrul politicilor privind schimbările climatice și energia, în conformitate cu Inițiativa emblematică privind utilizarea eficientă a resurselor, de aceea acestea nu vor fi tratate amplu în prezenta secțiune, deși interacțiunea între utilizarea acestora și a unor alte resurse este recunoscută.

Pe măsură ce avansăm către o veritabilă economie bazată pe consum, gestionare sustenabilă a materialelor sau „circulară”, în care deșeurile devin o resursă, va rezulta o utilizare mai eficientă a minereurilor și metalelor. Măsurile descrise în secțiunea 3 a prezentei foi de parcurs vor avea un impact direct asupra eficienței resurselor minerale și metalifere, prin măsuri care țin seama mai mult de impactul ciclului de viață, prin evitarea producerii de deșeuri, refolosirea și reciclarea mai ample, consolidarea cercetării și inovării și alte măsuri care să amelioreze structurile piețelor.

4.4. Apă

Apa este o resursă vitală pentru sănătatea umană și un element esențial pentru agricultură, turism, industrie, transporturi și energie. Gradul redus de disponibilitate a apei are un impact critic asupra energiei hidroelectrice și asupra răcirii centralelor termice și nucleare.

Starea bună a mediului și a sănătății cetățenilor depinde de calitatea și disponibilitatea apei proaspete. Totuși, acestea sunt în scădere. Se preconizează că schimbările climatice vor provoca creșterea deficitului de apă, precum și intensitatea și frecvența inundațiilor. Multe bazine hidrografice din Europa au fost afectate de captarea apei, drenarea terenurilor și baraje, conducând adesea la o slabă calitate a apei cu efecte ecologice deosebit de nefaste, posibilele efecte asupra sănătății și un spațiu limitat pentru habitatele naturale.

20% până la 40% din apa din Europa, se irosește, iar utilizarea eficientă a apei ar putea fi îmbunătățită cu 40% numai prin îmbunătățiri tehnologice¹³. O abordare ameliorată pentru o gestionare sustenabilă a resurselor de apă necesită o coordonare strânsă cu agricultura, transportul, dezvoltarea regională și politicile energetice, precum și de tarifare eficientă și echitabilă a apei, în conformitate cu Directiva-cadru privind apa (DCA). Schimbări ale ecosistemelor, ale utilizării terenurilor, în producția și consumul de apă, precum și practicile de reutilizare ar putea reduce în mod puțin costisitor deficitul și asigura calitatea apei.

Etapa: Până în 2020, toate planurile de gestionare a bazinelor hidrografice aflate sub incidența DCA (RBMP) au fost puse în aplicare. Starea bună – calitatea, cantitatea și utilizarea – apelor a fost atinsă în toate bazinele hidrografice în 2015. Efectele secetei și ale inundațiilor sunt reduse la minimum, cu culturi adaptate, creșterea capacității de stocare a apei în sol și irigație eficientă. Opțiuni alternative de alimentare cu apă sunt utilizate numai atunci când toate posibilitățile de economisire ieftină au fost utilizate. Captările de apă nu ar trebui să depășească 20% din resursele regenerabile de apă.

¹³ Potențialul de economisire a apei în UE, Ecologic, 2007.

Comisia:

- continuă integrarea considerațiilor privind eficiența utilizării resurselor în politicile privind apa, cu un plan de salvagardare a apelor europene care să definească o strategie cu costuri mici (în curs);
- evaluează planurile de gestionare a bazinelor hidrografice ale statelor membre, în vederea identificării domeniilor în care sunt necesare acțiuni suplimentare (în 2011);
- evaluează și propune (în 2012):
 - obiective privind utilizarea eficientă a apei și măsuri de ameliorare a acesteia (de exemplu, îmbunătățirea contorizării inteligente, cerințe obligatorii cu privire la dispozitivele consumatoare de apă; orientări pentru reutilizarea apei, reducerea scurgerilor din infrastructura de transport a apei, economisirea apei în irigații etc.);
 - o gestionare îmbunătățită a cererii prin instrumente economice (tarifare, alocarea apei) și utilizarea unor sisteme de etichetare și de certificare care măsoară impactul ciclului de viață și conținutul virtual în apă al produselor;
 - un parteneriat european pentru inovare în domeniul apei.

Statele membre trebuie:

- să stabilească, pentru 2020, obiective privind utilizarea eficientă a apei la nivelul bazinelor hidrografice, cu măsuri complementare adecvate, bazate pe o metodologie comună a UE, care să ia în considerare diversitatea de situații din toate ramurile economice și zonele geografice

4.5. Aer

Aerul curat este o resursă prețioasă. Mai multe standarde de calitate a aerului sunt în mare măsură depășite în zonele mai dens populate, în special de la poluanți problematici, cum ar fi pulberile în suspensie, ozonul de la nivelul solului și dioxidul de azot. În ciuda unor eforturi semnificative pentru a reduce emisiile poluante, concentrațiile actuale de particule fine cauzează 500 000 de decese premature în fiecare an¹⁴ în UE și în imediata vecinătate. Alte studii au arătat că numărul de zile de lucru pierdute din cauza bolilor cauzate de poluarea aerului este mai mare decât zilele lucrătoare necesare pentru a plăti pentru măsuri suplimentare de reducere a emisiilor poluante.

În mod semnificativ, ecosistemele și agricultura suferă, de asemenea, pagube din cauza impacturilor atmosferice, cum ar fi acidifierea, eutrofizarea și ozonul, care afectează vegetația. Costurile economice anuale în 2020 au fost estimate la 537 miliarde EUR¹⁵.

O mai bună punere în aplicare a legislației existente și noi standarde, fondate pe baze științifice ar contribui la combaterea acestor probleme și la orientarea inovării. Cu termene adecvate, acestea pot garanta ameliorarea calității aerului prin tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și prin alte acțiuni din această foaie de parcurs, de exemplu prin reducerea deșeurilor, prin metode de producție mai eficiente, precum și prin luarea unor măsuri în domeniul politicii agricole și în sectorul transporturilor.

¹⁴ SEE, SOER 2010

¹⁵ *Assessment of Health-Cost Externalities of Air Pollution at the National Level using the EVA Model System* (Evaluare a externalităților costurilor de sănătate ale poluării aerului la nivel național, folosind sistemul-model EVA), J. Brandt et al., CEEH 2011.

Etapa: Până în 2020, vor fi îndeplinite standardele intermediare ale UE de calitate a aerului, inclusiv în punctele sensibile din mediul urban, iar aceste standarde vor fi actualizate și măsuri suplimentare stabilite pentru a suplini lacunele până la îndeplinirea obiectivului final de atingere a unor niveluri de calitate a aerului care să nu producă un impact semnificativ asupra sănătății și a mediului.

Comisia:

- întreprinde o reexaminare aprofundată a tuturor politicilor UE privind poluarea aerului până în 2013);
- propune o strategie actualizată cu perspectivă dincolo de anul 2020, evaluând sfera de utilizare a standardelor de calitate a aerului și de emisii, precum și unele măsuri suplimentare de reducere a emisiilor provenite de la surse-cheie (în 2013);
- sprijină punerea în aplicare a măsurilor existente pentru a contribui la rezolvarea problemelor persistente privind calitatea aerului.

Statele membre trebuie:

- să își intensifice punerea în aplicare a legislației UE privind calitatea aerului (continuu).

4.6. Terenuri și soluri

În UE, peste 1 000 km² fac obiectul „ocupării de terenuri” în fiecare an pentru locuințe, industrie, drumuri sau în scopuri recreative. Aproximativ jumătate din această suprafață este de fapt „impermeabilă”¹⁶. Disponibilitatea infrastructurii diferă considerabil între regiuni, dar în total, la fiecare zece ani se construiește pe o suprafață echivalentă cu insula Cipru. Dacă dorim să ajungem în poziția de a nu exista nicio ocupare de terenuri până în 2050, urmând o traiectorie liniară, ar trebui să reducem ocuparea terenurilor la o medie de 800 km² pe an în perioada 2000-2020. În numeroase regiuni, solurile sunt erodate în mod ireversibil, sau au un conținut redus de materie organică. Contaminarea solului este, de asemenea, o problemă gravă.

Utilizarea terenurilor este aproape întotdeauna un compromis între diverse nevoi sociale, economice și de mediu (de exemplu, locuințe, infrastructura de transport, producția de energie, agricultură, protecția naturii). Deciziile privind utilizarea terenurilor sunt angajamente pe termen lung a căror revocare este dificilă sau costisitoare. În prezent, aceste decizii sunt adesea luate fără o bună analiză prealabilă a impactului, de exemplu printr-o evaluare strategică de mediu. Reformarea politicilor UE în domeniile agricol, de energie, transport și coeziune vor oferi posibilitatea de a stabili cadrul și stimulentele adecvate pentru autoritățile publice și proprietarii de terenuri pentru a atinge acest obiectiv.

Etapa: Până în 2020, politicile UE țin seama de impactul direct și indirect asupra utilizării terenurilor în UE și la nivel mondial, iar rata de ocupare a terenurilor este pe drumul cel bun, cu un obiectiv de a atinge până în 2050 zero ocupări nete de teren; eroziunea solului este redusă iar cantitatea de materii organice din sol a crescut, cu lucrări de remediere a siturilor contaminate în plină desfășurare.

¹⁶ Report on best practices for limiting soil sealing and mitigating its effects (Raport privind cele mai bune practici pentru a limita impermeabilizarea solului și atenuarea efectelor sale), Prokop et al, Comunitățile Europene 2011.

Comisia:

- continuă dezvoltarea bazei de cunoștințe științifice privind materialele biotice, efectele și tendințele utilizării terenurilor și planificarea spațială, inclusiv consecințele la nivel global și efectele asupra partenerilor comerciali, și pune în evidență cele mai bune practici din statele membre, ducând la o Comunicare privind utilizarea terenului (în 2014);
- abordează schimbările indirecte ale utilizării terenurilor care rezultă în special din politica privind energia regenerabilă (continuu);
- publică orientări privind cele mai bune practici, pentru a limita, atenua sau compensa impermeabilizarea solurilor (în 2012);
- include considerente mai ample privind eficiența resurselor în revizuirea Directivei privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM) (în 2012).
- propune un parteneriat european pentru inovare (în 2011) privind productivitatea și sustenabilitatea agriculturii care își propune, printre altele, să asigure funcționalitatea solului la un nivel satisfăcător (până în 2020).

Statele membre trebuie:

- să integreze mai bine utilizarea directă și indirectă a terenurilor în procesul de luare a deciziilor și să limiteze ocuparea terenurilor și impermeabilizarea solului în măsura în care este posibil (continuu);
- să pună în aplicare acțiunile necesare pentru reducerea eroziunii și sporirea cantității de materie organică din sol (continuu);
- să instituie un inventar al siturilor contaminate, precum și o planificare a lucrărilor de remediere (până în 2015).

4.7. Resursele marine

Mediul marin deține oportunități economice pentru o gamă largă de sectoare, cum ar fi extracția de minerale, produse farmaceutice, biotehnologie și energie. Mediul marin asigură, de asemenea, principalele servicii ecosistemice, cum ar fi funcțiile de reglare naturale care contribuie la combaterea schimbărilor climatice sau pentru încetinirea eroziunii costiere. Presiunile exercitate asupra acestor sisteme, inclusiv prin deversări de substanțe poluante din apele dulci în mare, sunt încă grave, chiar dacă în anumite cazuri în scădere. Nu există o gestiune coerentă a spațiului maritim, ceea ce ne afectează deja posibilitățile de a beneficia de pe urma activităților maritime. Utilizarea instrumentelor de amenajare a spațiului în zonele marine ar contribui la utilizarea eficientă a resurselor.

Epuizarea stocurilor de pește are consecințe economice și sociale grave pentru zonele costiere și contribuie la pierderea biodiversității în sensul tulburării sistemelor, iar poluarea marină și schimbările climatice reprezintă alte provocări (de exemplu, acidifiere). Politica comună a UE în domeniul pescuitului și Politica maritimă integrată a UE plasează sustenabilitatea în centrul obiectivelor lor, pentru a asigura utilizarea eficientă și sustenabilă a resurselor marine de către toți operatorii din lanțul de valori.

Peste 1 milion de păsări și 100 000 de mamifere marine și țestoase marine mor în fiecare an ca urmare a deșeurilor din plastic și a altor resturi din mări. Factori cum ar fi deșeurile din mări și tratarea apelor urbane reziduale, agravează mult poluarea în unele mări din Europa. În

vederea remedierii unor astfel de presiuni, Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin prevede realizarea unei condiții ecologice bune a apelor marine.

Etapa: Până în 2020, este atinsă o condiție ecologică bună a tuturor apelor marine ale UE și, până în 2015, pescuitul se desfășoară în limitele randamentelor sustenabile.

Comisia:

- în contextul celor mai recente propuneri ale Comisiei referitoare la reforma Politicii comune în domeniul pescuitului, are ca scop asigurarea gestionării sustenabile a resurselor pescărești;
- face propuneri ulterioare pentru a elimina toate subvențiile în domeniul pescuitului care ar putea fi dăunătoare din punct de vedere ecologic;
- contribuie la protejarea capitalului natural costier și marin prin propunerea unei serii de măsuri strategice privind gestionarea și planificarea (în 2012), precum și prin sprijinirea continuă a proiectelor privind cunoștințele și de demonstrație;
- promovează strategiile bazate pe ecosistem și integrează riscurile climatice în activitățile maritime (Comunicare intitulată „Adaptarea la schimbările climatice în zonele de coastă și maritime” 2012);
- sprijină utilizarea sustenabilă a resurselor marine și identifică oportunitățile antreprenoriale inovatoare în economia maritimă și costieră (Comunicare privind „Creșterea economică maritimă”, 2012).
- contribuie la strategiile privind deșeurile marine, în toate cele patru regiuni maritime ale UE, în colaborare strânsă cu statele membre de coastă sau în cadrul Convenției maritime regionale respective (în 2012);
- sprijină statele membre la elaborarea măsurilor în scopul atingerii condiției ecologice bune a apelor marine până în 2020 și în stabilirea unei rețele vaste de zone protejate (în 2020).

Statele membre trebuie:

- să pună în aplicare Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin și să desemneze zonele marine protejate.

5. SECTOARE CHEIE

În țările industrializate, nutriția, locuințele și mobilitatea sunt de obicei responsabile de 70-80% din ansamblul efectelor asupra mediului. Aceste sectoare sunt esențiale, de asemenea, pentru a răspunde provocărilor în materie de energie și schimbări climatice, abordate în strategiile complementare pe termen lung, care se combină cu măsurile din acest document pentru a maximiza sinergiile, în conformitate cu Inițiativa emblematică privind utilizarea eficientă a resurselor¹⁷.

5.1. Abordarea problemei alimentare

Lanțul valoric al alimentelor și băuturilor în UE este responsabil de 17% din emisiile directe de gaze cu efect de seră și de utilizarea a 28% din resursele noastre materiale, modelele noastre de consum având impacturi globale, în special legate de consumul de proteine

¹⁷ COM(2011) 112, COM(2011) 109, COM(2010) 639.

animale. Acest lanț este un utilizator major de apă de calitate superioară, care este esențială pentru reușita sa. Cu toate acestea, numai în UE, 90 de milioane de tone de alimente sunt risipite în fiecare an, fie 180 kg de persoană. O mare parte din acestea sunt alimente, care sunt încă adecvate pentru consumul uman.

Un efort comun al agricultorilor, industriei alimentare, comercianților cu amănuntul și consumatorilor prin intermediul tehnicilor de producție cu utilizare eficientă a resurselor, opțiunilor alimentare sustenabile (în conformitate cu recomandările OMS privind cantitatea de proteine de origine animală, inclusiv carnea și produsele lactate, consumată per persoană), precum și reducerea risipei de alimente pot contribui la îmbunătățirea eficienței resurselor și a securității alimentare la nivel global.

În comunicarea sa intitulată „Un buget pentru strategia Europa 2020”, Comisia a propus măsurile pe care o Politică Agricolă Comună reformată ar trebui să le întreprindă pentru a deveni mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor¹⁸. O problemă suplimentară pentru securitatea alimentară globală pe termen lung este aprovizionarea sustenabilă cu fosfor, o resursă cheie pentru fertilizarea solului care nu poate fi înlocuită. Sunt necesare cercetări suplimentare pentru a identifica modul în care îmbunătățirile aduse îngrășământului, producției alimentare și problemelor deșeurilor biologice ar putea reduce dependența noastră de fosfatul extras din mine.

Etapă: Până în 2020, stimulentele pentru producția și consumul de alimente mai sustenabile și mai sănătoase vor fi răspândite pe scară largă și vor duce la o reducere de 20% a cantităților de resurse utilizate în lanțul alimentar. Eliminarea deșeurilor alimentare comestibile ar fi redusă la jumătate în UE.

Comisia:

- va evalua în continuare modalitățile optime de limitare a cantităților de deșuri de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente și va lua în considerare modalități de a reduce impactul de mediu al produselor alimentare (Comunicarea privind alimentele sustenabile, până în 2013);
- va elabora o metodologie de stabilire a criteriilor de sustenabilitate pentru principalele produse alimentare (până în 2014);
- va evalua în continuare securitatea aprovizionării cu fosfor și acțiunile potențiale privind utilizarea sustenabilă a acestuia (Cartea Verde privind utilizarea sustenabilă a fosforului - până în 2012).

Statele membre sunt invitate:

- să abordeze problema risipei de alimente în cadrul unor programe naționale de prevenire a producerii deșeurilor (2013).

5.2. Îmbunătățirea clădirilor

Ameliorarea construcției și a utilizării clădirilor în UE ar influența 42% din consumul nostru final de energie, aproximativ 35% din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră¹⁹ și mai mult de 50% din totalitatea materialelor extrase; ar putea, de asemenea, contribui la economisirea a

¹⁸ COM(2011) 500.

¹⁹ COM(2007) 860 final.

până la 30% din cantitatea de apă²⁰. Politicile existente pentru promovarea eficienței energetice și utilizarea energiei din surse regenerabile în clădiri trebuie, prin urmare, să fie consolidate și completate cu politici pentru utilizarea eficientă a resurselor, care să ia în considerare o gamă mai largă de tipuri de impact asupra mediului pe întreaga durată a ciclului de viață a clădirilor și a infrastructurii. Costurile clădirilor pe întreaga durată a ciclului ar trebui să fie luate în considerare din ce în ce mai mult mai degrabă decât costurile inițiale, inclusiv deșeurile rezultate în urma construirii și a demolării. O mai bună planificare a infrastructurii este o condiție prealabilă pentru atingerea eficienței resurselor în cazul clădirilor și, de asemenea, mobilitatea.

Îmbunătățiri semnificative în utilizarea resurselor și în consumul de energie pe durata ciclului de viață – cu materiale sustenabile îmbunătățite, o mai bună reciclare a deșeurilor, și o proiectare îmbunătățită – vor contribui la ameliorarea competitivității sectorului de construcții și dezvoltarea unui parc imobiliar eficient din punct de vedere al utilizării resurselor. Acest lucru necesită angajamentul activ al întregului lanț valoric din sectorul construcțiilor. Sunt necesare politici specifice pentru a stimula IMM-urile – care reprezintă marea majoritate a societăților de construcții – să participe la activități de formare și să investească în metode și practici de construcție eficiente din punct de vedere al resurselor.

Etapa: Până în 2020, renovarea și construirea de clădiri și infrastructuri se va face la un nivel ridicat de eficiență din punctul de vedere al utilizării resurselor. Abordarea bazată pe ciclul de viață va fi utilizată pe scară largă; toate clădirile noi vor avea un consum de energie aproape egal cu zero²¹ și construite cu materiale foarte eficiente, iar politicile pentru renovarea patrimoniului edilitar existent vor fi funcționale²², astfel încât să fie reconșionat în mod rentabil, într-un ritm de 2% pe an. 70% din deșeurile nepericuloase din construcții și demolări vor fi reciclate²³.

Comisia, împreună cu statele membre:

- vor evalua modul în care poate sprijini planurile de investiții în competențe, sistemele de ucenicie și comunicarea privind cele mai bune practici privind eficiența resurselor din domeniu (continuu);
- vor lua măsuri, utilizând un „test IMM”, după caz, pentru a stimula cererea și adoptarea de practici de construcție eficiente din punctul de vedere al resurselor și prin măsuri de evaluare a costului pe ciclu de viață și de finanțare corespunzătoare; pentru a extinde domeniul de aplicare a Eurocodurilor pentru elaborarea de criterii legate de sustenabilitate; pentru a dezvolta stimulente care să recompenseze clădirile eficiente din punctul de vedere al resurselor și să promoveze utilizarea sustenabilă a lemnului în construcții, (Comunicare asupra competitivității sustenabile din sectorul construcțiilor, 2011, Comunicare privind construirea unor clădiri sustenabile, 2013);
- vor evalua cele mai bune modalități de a încuraja inovarea în sectorul privat în construcții (continuu).

²⁰ COM(2007) 414 final.

²¹ Directiva 2010/31/UE.

²² În conformitate cu articolul 9 din Directiva 2010/31/UE din 19 mai 2010.

²³ În conformitate cu articolul 11 din Directiva 2008/98/CE.

5.3. Asigurarea mobilității eficiente

Un sistem de mobilitate modern, eficient din punct de vedere al resurselor, care servește atât pentru pasageri, cât și pentru mărfuri poate contribui în mod semnificativ la competitivitate și sustenabilitate. Cartea Albă privind transporturile²⁴ oferă o gamă largă de opțiuni pentru continuarea politicii globale necesare în domeniul transporturilor.

Etapa: Până în 2020, eficiența totală în sectorul transporturilor va furniza o mai mare valoare prin utilizarea optimă a resurselor, cum ar fi materiile prime, energia și solul, precum și efectele reduse asupra schimbărilor climatice, poluării aerului, zgomotului, sănătății, accidentelor, biodiversității și degradării ecosistemelor. În practică, transporturile trebuie să utilizeze energie mai puțină și mai curată, să exploateze mai bine o infrastructură modernă și să reducă impactul negativ pe care îl au asupra mediului și asupra unor componente fundamentale ale patrimoniului natural precum apa, solul și ecosistemele. În medie, va exista o reducere anuală de 1%, începând din 2012, a emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul transporturilor.

Comisia se va asigura că inițiativele din Cartea albă privind transporturile sunt puse în aplicare în conformitate cu obiectivele de eficiență din punctul de vedere al utilizării resurselor, în special prin orientarea către internalizarea costurilor externe.

6. GUVERNANȚĂ ȘI MONITORIZARE

Transformarea UE într-o economie mai eficientă din punctul de vedere al resurselor va necesita o acțiune concertată în cadrul unei game largi de politici. Comisia va lansa un efort comun cu părțile interesate pentru a colabora la definirea indicatorilor și obiectivelor adecvate pentru orientarea acțiunilor și monitorizarea progreselor. Aceste eforturi vor avea efectul de transformare necesar numai dacă acestea își joacă pe deplin rolul în strategia Europa 2020, iar eficiența utilizării resurselor este integrată în semestrul european privind coordonarea politicii economice.

6.1. Noi modalități de acțiune privind eficiența resurselor

Consolidarea dialogului: Factorii de decizie politică la nivelul UE, al statelor membre și la nivel regional, trebuie să se angajeze în discuții cu întreprinderile și societatea civilă cu privire la condițiile de politică necesare care să permită depășirea obstacolelor din calea eficienței resurselor.

Investirea în tranziție: Utilizarea eficientă a resurselor poate reduce costurile, dar necesită adesea investiții inițiale. UNEP estimează că nevoile de finanțare anuală pentru a face ca economia mondială să fie mai eficientă din punctul de vedere al resurselor se situează între 1,05 și 2,59 de mii de milioane de dolari americani²⁵, în principal din surse private. Acest lucru necesită nu doar cheltuieli pentru soluții ecologice, ci și pentru a ecologiza toate investițiile publice și private. Propunerea pentru un cadru financiar multianual 2014-2020 a făcut deja pași importanți spre integrarea eficienței resurselor în bugetul UE. Creșterea rapidă a finanțării globale pentru energie nepoluantă arată modul cum această schimbare de

²⁴ COM(2011) 144.

²⁵ UNEP Green Economy Synthesis 2010 (Sinteza UNEP - economia ecologică 2010)

mentalitate este posibilă. Cu toate acestea, faptul că finanțatorii nu sunt familiarizați cu riscurile la care pot fi supuși investitorii și cu rentabilitatea investițiilor în domeniul eficienței resurselor reprezintă un obstacol pentru investiții, incertitudinea cu privire la direcția politică și credibilitatea se adaugă riscului financiar, iar investițiile pe termen lung sunt rareori preferate de piețele financiare, orientate spre performanță pe termen scurt.

Dezvoltarea unor indicatori și obiective potențiale: Stabilirea indicatorilor și definirea unui proces pentru eficiența pe scară largă în utilizarea resurselor va contribui la urmărirea obiectivelor viziunii pentru 2050: politica publică poate fi mai bine elaborată, astfel încât să se țină seama de costurile și beneficiile utilizării mai eficiente a resurselor, iar sectorul privat va beneficia de semnale mai bune pentru planurile de investiții, a previzibilității și transparenței necesare pentru a lua decizii pe termen lung.

Obiectivul de creștere sustenabilă al strategiei Europa 2020 stabilește obiective specifice privind emisiile de gaze cu efect de seră, eficiența energetică și energia regenerabilă, care sunt relevante pentru atingerea obiectivelor de eficiență a resurselor. Atingerea acestor obiective este esențială pentru protejarea resurselor naturale, iar acțiunea din prezenta foaie de parcurs va contribui, de asemenea, la atingerea acestora. Totuși, acestea nu acoperă unele consecințe negative importante pentru economia noastră, pentru sănătatea și calitatea vieții, de exemplu factori precum utilizarea inefficientă a terenurilor, nivelul redus al calității și disponibilității apei, deșeurilor, poluarea aerului, precum și pierderi ale serviciilor ecosistemice, ale stocurilor de pește și a biodiversității. Luarea în considerare a acestora va întări exploatarea de noi surse de creștere sustenabilă și va consolida competitivitatea pe termen lung.

Se fac deja progrese semnificative pentru integrarea sistemelor contabile economic și social de mediu, dar există câteva idei concurente cu privire la indicatori care trebuie utilizați, îmbunătățiți sau elaborați pentru a orienta politicile sau deciziile de investiții mai bune. Astfel de indicatori trebuie să fie fiabili, ușor de înțeles și acceptați pe scară largă, pentru a măsura continuu progresul în îmbunătățirea eficienței resurselor. Din acest motiv, Comisia își propune să se angajeze cu toate părțile interesate importante pentru dezvoltarea unor astfel de indicatori și obiective potențiale.

Cu toate acestea, recunoscând necesitatea de a se începe măsurarea progreselor imediat, Comisia propune să se utilizeze, ca un indicator principal provizoriu, productivitatea resurselor, măsurată prin raportul între PIB și consumul material intern (exprimate în EUR/tonă). O proporție mai mare ar indica o performanță mai bună, cu o creștere care are un consum de resurse relativ mai mic²⁶. Totuși, aceasta ține seama numai de aspectele privind resursele materiale și nu se referă la alte resurse sau la potențialul transfer de sarcină între țări.

Deoarece acest indicator principal provizoriu indică numai o imagine parțială, acesta ar trebui completat cu un „tablou de bord” cu indicatori privind apa, solul, materialele și carbonul, indicatori care să măsoare impactul asupra mediului și capitalul nostru natural sau ecosistemele, precum și indicatori care să încerce să ia considerare aspectele globale ale consumului UE. La un al treilea nivel, indicatorii tematici se vor folosi pentru monitorizarea progreselor înregistrate în vederea atingerii obiectivelor existente în alte sectoare, astfel cum este detaliat în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește această foaie de parcurs.

²⁶ Pentru a ilustra indicatorul, media din UE era de circa 1.30 €/tonă în 2007, această proporție variază de la sub 0,3 la aproximativ 2,5.

Etapa: Până în 2020, părțile interesate de la toate nivelurile vor fi mobilizate pentru a se asigura că politicile, finanțarea, investițiile, cercetarea și inovarea sunt în coerență și se consolidează reciproc. Obiectivele ambițioase de eficiență a resurselor și indicatorii fiabili și rapizi, vor ajuta factorii de decizie publici și privați în procesul de transformare a economiei în direcția unei mai mari eficiențe a resurselor.

Comisia, împreună cu statele membre:

- vor integra considerațiile de eficiență a resurselor în semestrul european din 2012, concentrându-se inițial pe prioritizarea măsurilor favorabile creșterii sustenabile;
- vor reuni întreprinderi, oameni de știință, organizații neguvernamentale, autorități locale și naționale pentru a examina oportunitățile și provocările și pentru a recomanda noi căi de acțiune către o creștere eficientă din punct de vedere a resurselor (în 2012);
- vor ajunge la un consens larg cu aceste părți interesate privind modalitatea de a evalua progresele înregistrate și de a stabili obiectivele necesare pentru a face față provocării (până în 2013).

Comisia:

- va lansa o „Platformă UE de tranziție către eficiența resurselor” (2012), plecând de la platformele existente;
- va institui o masă rotundă de finanțare pentru eficiența resurselor, care va cuprinde reprezentanți ai băncilor din sectorul privat și instituțional (cum ar fi BEI, BERD), societăți de asigurări și societăți cu capital de risc, pentru a se identifica posibilitățile de a dezvolta o finanțare adaptată și instrumente financiare inovatoare pentru eficiența resurselor (2012);
- va elabora o Panoramă UE de competențe și un Consiliu sectorial european privind competențele pentru locuri de muncă ecologice și mai ecologice;
- va continua activitatea de elaborare a indicatorilor, inclusiv privind calitatea datelor, ținând seama de cadrele de evaluare existente, precum iGrowGreen, în vederea includerii în cadrul evaluării intermediare a strategiei Europa 2020 (2013);
- va propune un nou indicator principal pentru capitalul natural și impacturile de mediu ale folosirii resurselor (sfârșitul anului 2013);
- va continua eforturile în cadrul foii de parcurs „Dincolo de PIB” pentru a măsura progresul economic și social în mod mai cuprinzător, *inter alia*, prin continuarea dezvoltării Sistemului de conturi de mediu, prin integrarea externalităților de mediu în contabilitatea națională și prin dezvoltarea unui indice compozit privind presiunile asupra mediului;
- va examina cele mai bune modalități de a include considerațiile privind eficiența resurselor în evaluările de impact ale viitoarelor propuneri de politici.

Statele membre trebuie:

- să elaboreze sau să consolideze strategiile naționale de eficiență a resurselor existente și să integreze aceste elemente în politicile naționale pentru creștere și locuri de muncă (până în 2013);
- să raporteze progresele realizate în utilizarea eficientă a resurselor, ca parte a programelor lor naționale de reformă.

6.2. Sprijinirea eficienței resurselor la nivel internațional

O serie de țări, nu numai din cadrul UE, ci și Japonia, Coreea, Statele Unite, China și altele, pun în aplicare politici prin care să beneficieze de pe urma unei mai mari eficiențe a resurselor. Există, de asemenea, un interes deosebit în procesul de dialog și cooperare privind aceste aspecte în țările vecine ale UE. Astfel de inițiative pot fi văzute în contextul eforturilor depuse în întreaga lume pentru a promova tranziția spre o economie ecologică. UE poate învăța din experiența altora și participă în mod activ în influențarea căii pe care țările partenere o urmează, în special țările implicate în procesul de aderare, care sunt invitate să înceapă alinierea politicilor.

Ca bază pentru continuarea discuțiilor la conferința Rio+20 din iunie 2012, Comisia Europeană a propus recent o gamă largă de acțiuni posibile, inclusiv noile inițiative internaționale în domeniul apei, energiei, agriculturii, al utilizării terenurilor, forestier, al produselor chimice, al competențelor și resurselor marine, al programelor de formare, al mobilizării finanțării publice și private și al investițiilor, precum și privind trecerea la un sistem de guvernare multilateral eficace, la nivel global²⁷.

Etapa: Până în 2020, eficiența resurselor va fi un obiectiv comun al comunității internaționale, iar orice progres în acest domeniu va fi fost realizat pe baza abordărilor convenite la Rio.

Comisia, împreună cu statele membre (continuu):

- vor promova succesul summitului Rio+20 din 2012 și progresele concrete în direcția economiei ecologice și a unei utilizări mai eficiente a resurselor naturale;
- vor îmbunătăți dialogul cu țările partenere strategice pentru schimbul de experiență și de bune practici privind eficiența resurselor;
- vor întreprinde inițiative comune cu țările candidate, potențial candidate și alte țări vecine care împărtășesc cu noi multe resurse de mediu;
- vor sprijini încheierea și punerea în aplicare eficientă a acordurilor internaționale pentru a face consumul mondial și sistemele de producție mai sustenabile;
- prin intermediul ajutorului pentru dezvoltarea țărilor mai puțin dezvoltate, vor sprijini eforturile de îmbunătățire a eficienței resurselor în contextul dezvoltării sustenabile și al eradicării sărăciei;
- vor coopera cu parteneri internaționali în materie de cercetare și inovare, în vederea utilizării eficiente a resurselor;
- vor depune eforturi în vederea unor mecanisme multilaterale mai puternice pentru o guvernare globală a bunurilor publice.

6.3. Îmbunătățirea beneficiilor provenind din măsurile de mediu ale UE

Progresele înregistrate în domeniul eficienței resurselor depind de îmbunătățirea modului în care sunt gestionate resursele noastre naturale și ecosistemele. Există încă diferențe mari între rezultatele obținute de statele membre în cadrul măsurilor de punere în aplicare, în special în ceea ce privește conservarea naturii, gestionarea deșeurilor și a apei. Costurile

²⁷ COM (2011) 363.

nepunerii în aplicare a legislației actuale sunt estimate la aproximativ 50 de miliarde de euro pe an²⁸.

Etapa: Până în 2020, beneficiile legislației UE în domeniul mediului vor fi complete.

Comisia:

- propune măsuri pentru a spori cunoștințele, de sensibilizare și pentru o mai bună mobilizare a actorilor cheie pentru a îmbunătăți aplicarea măsurilor de mediu în UE.

Statele membre ar trebui:

- să soluționeze carențele de performanță ale acestora în asigurarea beneficiilor legislației UE.

7. CONCLUZIE

Modelele de creștere anterioare au dus la creșterea nivelului de prosperitate, dar prin utilizarea intensivă și, adeseori, inefficientă a resurselor. Rolul biodiversității, al ecosistemelor și al serviciilor acestora, este în mare parte subestimat, costurile deșeurilor sunt rareori reflectate în prețuri, piețele actuale și politicile publice nu pot aborda integral cerințele concurente privind resursele strategice precum mineralele, apa, solul și biomasa. Acest lucru necesită un răspuns coerent și integrat într-o gamă largă de politici în vederea soluționării unor constrângeri potențiale legate de resurse și pentru a ne susține prosperitatea pe termen lung.

Prezenta foaie de parcurs nu este răspunsul final la toate provocările. Este un prim pas către elaborarea unui cadru de acțiune coerent care pentru diferite domenii și sectoare. Obiectivul acesteia este de a oferi o perspectivă stabilă pentru transformarea economiei. Comisia va pregăti propuneri politice și legislative pentru implementarea acestei foi de parcurs. Fără angajarea altor actori publici și privați nu vom atinge obiectivele privind eficiența resurselor noastre.

Comisia invită Consiliul, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor să aprobe prezenta foaie de parcurs și să contribuie la dezvoltarea în continuare a acțiunilor UE pentru a ajunge la o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor.

²⁸ *The cost of not implementing the environmental acquis, COWI, forthcoming* (Costul neimplementării acquis-ului de mediu, COWI, urm.)

Anexă: Utilizarea eficientă a resurselor –Interconexiunile între sectoare și resurse, precum și inițiativele politice ale UE

Resursă/ sector	Combustibili fosili	Materiale și minerale	Apă	Aer	Terenuri	Soluri	Ecosisteme: Biodiversitate	Resurse marine	Deșeuri	Inițiative politice ale UE
Economia circulară	Reducere, reutilizare, reciclare, substituție, salvagardare, valoare									Reexaminare a CPD (2012)
Energie	Reducerea utilizării combustibililor fosili prin: -o mai mare eficiență energetică (20% până în 2020); -substituția cu resurse regenerabile (20% până în 2020, și 10% în cazul transporturilor).	Asigurarea siguranței aprovizionării cu materii prime critice (pentru energii regenerabile și electrificare) -reducerea intensității energetice a extracției de materiale, producției și consumului.	-utilizarea eficientă ca sursă de energie regenerabilă; -reducerea necesităților de răcire a centralelor electrice; -reducerea intensității energetice a tratării apei; -reducerea utilizării de apă caldă, printr-o mai bună utilizare a infrastructurilor hidraulice și prin aparate mai bune.	-reducerea poluării cu substanțe nocive, în special prin reducerea utilizării combustibililor fosili; -reducere cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020 (cu 30% în cazul în care condițiile sunt favorabile); -reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 80-95% până în 2050.	-reducerea ocupării terenurilor pentru biocarbanți; -optimizarea infrastructurii energetice.	-prevenirea daunelor aduse solului de emisile de SO ₂ și NO _x ; -diminuarea impactului noilor infrastructuri/soluții energetice asupra solului; -conservarea turbăriiilor.	-reducerea acidificării prin reducerea utilizării combustibililor fosili; -evitarea deteriorării ecosistemului prin extracția/exploatarea agenților energetici.	-utilizarea ca sursă de energie regenerabilă; -asigurarea utilizării sustenabile a algeilor pentru producerea de biocarbanți; -prevenirea riscurilor de catastrofă și accidente petroliere; -reducerea acidificării care rezultă în urma emisiilor de gaze cu efect de seră.	Asigurarea recuperării energiei din deșeurile nereciclabile; -reducerea intensității energetice a tratării deșeurilor; -intensificarea utilizării deșeurilor biodegradabile / pentru bioenergie și bioproduse.	-Energia 2020: O strategie pentru energie competitivă, sustenabilă și sigură (2011) - Plan strategic privind tehnologia energetică pentru Europa; -Priorități în domeniul infrastructurii energetice ante și post 2020 - Plan de realizare a unei rețele energetice europene integrate (2011). -Planul de eficiență energetică europeană 2020 (2011) -Revizuire a directivei privind impozitarea energiei (2011) -Pachetul pentru infrastructura energetică (2011) Foaie de parcurs privind politica energetică până în 2050 (2011) -Rețelele inteligente (2011) -Securitatea aprovizionării cu energie și cooperarea internațională (2011)
Alimente	-reducerea utilizării combustibililor fosili prin eficiență energetică îmbunătățită în producția alimentară; -evitarea efectelor negative din substituția combustibililor fosili cu biocarbanți.	-optimizarea utilizării de minerale și materiale (de exemplu, fosfor); -îmbunătățirea ambalajelor pentru o mai bună conservare și reciclare.	-optimizarea utilizării apei în agricultură; -prevenirea inundațiilor și a secetei, prin combaterea schimbărilor climatice; Asigurarea disponibilității de apă curată pentru produse de calitate; -evitarea poluării cauzate de îngrășăminte și pesticide.	-reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră; -reducerea emisiilor de SO ₂ și NO _x .	-optimizarea utilizării solurilor pentru a reconcilia aceasta cu alte utilizări; -utilizarea terenurilor fertile ocupate pentru agricultură; -reducerea ocupării terenurilor (de exemplu, prin intermediul aportului optim de proteine animale).	-inversarea pierderilor de sol; -refacerea conținutului de materie organică în sol; -prevenirea daunelor aduse solului de emisile de SO ₂ și NO _x ; -evitarea poluării cauzate de îngrășăminte și pesticide.	-refacerea și conservarea ecosistemelor pentru asigurarea polenizării, a retenției de apă etc.; -evitarea eutrofizării din cauza îngrășămintelor și reducerea utilizării de pesticide; -creșterea biodiversității prin bune practici agricole.	-refacerea stocurilor de pește și eliminarea capturilor accidentale și a capturilor aruncate înapoi în mare; -eliminarea tehnicilor distructive de pescuit; -dezvoltarea unei acvaculturi durabile; -reducerea poluării zonelor costiere provenind de la îngrășăminte -evitarea problemei deșeurilor marine.	-reducerea cantității de deșeuri alimentare; -utilizarea de ambalaje reciclabile/ biodegradabile; -dezvoltarea compoziției deșeurilor biologice.	-Reforma PAC (2011) -propunere pentru un Parteneriat pentru inovare în domeniul productivității și sustenabilității agriculturii (2011) -Cartea Verde privind fosforul (2012) -Comunicarea privind alimentele sustenabile (2013)
Operațiuni imobiliare	-reducerea utilizării de combustibili fosili prin creșterea eficienței energetice și utilizarea energiei din surse regenerabile în clădiri; -construirea de clădiri cu consum zero de energie și creșterea procentului de renovări de clădiri existente.	-optimizarea utilizării de materiale; -utilizarea de materiale sustenabile.	-ameliorarea eficienței utilizării apei la clădiri și echipamente	-reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră provenind de la clădiri; -ameliorarea calității aerului din interior;	-evitarea ocupării terenurilor suplimentare (de exemplu, extindere urbană); -remediarea siturilor contaminate.	-evitarea extinderii necontrolate a aglomerărilor urbane pe terenuri fertile; - diminuarea la minimum a impermeabilizării solului	-asigurarea de spații verzi suficiente și conectate ca parte a infrastructurilor ecologice.	-reducerea acidificării care rezultă în urma emisiilor de gaze cu efect de seră.	-reciclarea deșeurilor din construcții și demolări (70% până în 2020).	-Strategia pentru competitivitatea durabilă a sectorului construcțiilor din UE (2011) -Comunicarea privind construirea unor clădiri sustenabile (2013) -Inițiativa privind utilizarea eficientă a apei în clădiri (2012)

Mobilitate	-reducerea dependenței de combustibilii fosili prin: îmbunătățirea eficienței utilizării combustibililor, utilizarea energiei din surse regenerabile, eliminarea treptată a autoturismelor cu combustibili convenționali din orașe până în 2050, îmbunătățirea logisticii multimodale, mai bune rețele de transport; vehicule mai eficiente.	- sporirea eficienței resurselor infrastructurilor; -optimizarea logisticii transportului de materiale; - asigurarea siguranței aprovizionării cu materiale critice (necesare pentru baterii).	-utilizarea potențialului de transport pe apă pentru a se reduce emisiile; -reducerea poluării cauzate de transportul pe apă.	-reducerea poluării cauzate de transport: cu 60% mai puține gaze cu efect de seră până în 2050; mai puțin ozon la nivelul solului, pulberi în suspensie, NO2; conținut mai mic de sulf al combustibililor marini.	-diminuarea la minimum a impactului infrastructurii de transport asupra fragmentării terenurilor.	-diminuarea la minimum a impactului infrastructurii de transport asupra impermeabilizării solurilor.	-diminuarea la minimum a impactului impermeabilizării, a fragmentării și a poluării solurilor și terenurilor; -evitarea răspândirii speciilor alogene invazive.	-utilizarea potențialului de transport maritim pentru a se reduce emisiile; -evitarea deșeurilor marine, inclusiv de la nave	-asigurarea refolosirii și reciclării eficiente a vehiculelor și a navelor scoase din uz (85-95% până în 2015).	-Cartea albă privind viitorul transporturilor (2011) -revizuirea TEN-T (2011) -Planul strategic pentru tehnologiile de transport
Inițiative politice ale UE	Cadrul de ajutoare de stat (2013); Directiva privind calitatea carburanților: etc.	-Abordarea provocărilor în ceea ce privește piețele de mărfuri și materiile prime (2011) -propunere a unui parteneriat în domeniul inovării pentru materiile prime	-Model privind apa (2012) - parteneriat în domeniul inovării pentru eficiența utilizării apei -reexaminarea Directivei SCM (substanțe prioritare) (2011) -reexaminarea Directivei privind apele subterane (2012)	-Foaia de parcurs Economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon – 2050 (2011) -reexaminarea legislației privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră -reexaminarea politicii UE privind calitatea aerului (2013)	-Comunicarea privind utilizarea terenurilor (2014) -Comunicarea privind LULUCF în angajamentele UE în materie de schimbări climatice (2011) [-orientări privind cele mai bune practici, pentru a limita, atenua sau compensa impermeabilizarea solurilor;	-strategia 2020 a UE privind biodiversitatea (2011) -Comunicarea privind infrastructura ecologică și restaurarea (2012) -inițiativa Fără pierdere netă (2015)	-Reforma politicii comune maritime și din domeniul pescuitului (2011) [AGRI] - adaptarea la schimbările climatice în zonele de coastă și pe mare (2012) -Blue Growth (2013) - Managementul integrat al zonelor costiere (PEGASO) -Amenajarea teritoriului maritim (2012)	-reexaminarea prevenirii, reutilizării, reciclării și a obiectivelor privind depozitele de deșeuri (2014)	-Foaia de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor (2011) -Cadrul financiar multianual pentru perioada 2014-2020 -Politica de coeziune după 2013 (2011) [REGIO] -Planul de acțiune către o economie ecologică sustenabilă până în 2020 (2011) -Planul de acțiune privind ecoinovarea (2011) Orizont UE 2020 (2011) -reexaminarea Directivei EIA